

KORUPCIJOS PREVENCIJOS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Korupcijos prevencijos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijoje (toliau – VRM), vidaus reikalų ministrui pavestose valdymo srityse veikiančiose įstaigose ir įmonėse, išskyrus Vyriausybės įstaigas (toliau – VRM pavaldžios įstaigos), įgyvendinamas korupcijos prevencijos priemones, korupcijos prevencijos proceso organizavimą, korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo koordinavimą bei kontrolę, tarnybinės etikos laikymosi užtikrinimą.

2. Aprašo nustatyta tvarka įgyvendinamų korupcijos prevencijos priemonių visuma yra VRM ir VRM pavaldžių įstaigų vidaus kontrolės dalis.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Korupcijos rizikos veiksniai** – priežastys, sąlygos, įvykiai, aplinkybės, dėl kurių gali pasireikšti korupcijos rizika.

3.2. **Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas** – korupcijos prevencijos priemonė, kurios metu vidaus reikalų ministro ar VRM pavaldžios įstaigos vadovo įgaliotas asmuo ar administracijos padalinys nustato korupcijos riziką ir jos veiksnius atitinkamai VRM ar VRM pavaldžios įstaigos veiklos srityje.

3.3. **Veiklos sritis** – VRM ar VRM pavaldžios įstaigos atliekama procedūra teisės aktuose VRM ar VRM pavaldžiai įstaigai pavestai funkcijai atlikti.

4. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme (toliau – Įstatymas), Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statute, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr.1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“.

II SKYRIUS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMAS

5. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tikslas – nustatyti veiklos sritis veikiančius išorinius, vidinius ar individualius rizikos veiksnius (sąlygas, įvykius ar aplinkybes), galinčius sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai, tai pat nustatyti veiklos sritis, kurios turi daugiausia korupcijos rizikos veiksnių, ir parengti bei įgyvendinti prevencijos priemones šių sričių veiklos vertinimo metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar pašalinti.

6. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas planuojamas ir atliekamas kiekvienų metų III ketvirtį. Atsižvelgiant į bendrą veiklos sričių skaičių ir turimus žmogiškuosius išteklius, korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą tose veiklos srityse, kurios atitinka bent vieną ar kelis Įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus, rekomenduojama atlikti ne rečiau kaip vieną kartą per penkerius metus. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT), vidaus reikalų ministro, VRM pavaldžios įstaigos vadovo siūlymu ir (ar) VRM Korupcijos prevencijos komisijos (toliau – komisija) sprendimu korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas gali būti atliekamas ir kitose veiklos srityse, kuriose nustatomi korupcijos rizikos veiksniai.

7. Vidaus reikalų ministro ir VRM pavaldžių įstaigų vadovų įgalioti asmenys ar administracijos padaliniai, atsakingi už korupcijos prevenciją ir kontrolę, siekdami, kad korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas VRM ar jai pavaldžioje įstaigoje būtų veiksmingas ir atliekamas laiku, planuoja jo atlikimo procesą taip, kad veiklos srities vertinimo aprašymai ir motyvuota išvada dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės būtų rengiami ir teikiami Aprašo ir Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų, patvirtintų STT direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos), nustatyta tvarka ir per nustatytus terminus.

8. Korupcijos rizika ir korupcijos rizikos veiksniai nustatomi analizuojant ir vertinant vidaus reikalų ministro ir VRM pavaldžių įstaigų vadovų priimtus teisės aktus, sprendimus, atliktus veiksmus. Veiklos srities analizės ir vertinimo metu turi būti nustatoma:

8.1. įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų bei sutarčių, turinčių įtakos VRM ir VRM pavaldžių įstaigų veiklai, laikymasis;

8.2. visų teisės aktų, būtinų įstatymams taikyti, priėmimas ir galiojimas;

8.3. teisės aktuose nustatytos sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarkos skaidrumas, t. y. sprendimų priėmimo principų įtvirtinimas, aiškių kriterijų, sprendimo priėmimo terminų, sprendimus priimančių subjektų reglamentavimas, jų įgaliojimų aiškus apibrėžimas, sprendimų priėmimo ir kontrolės funkcijų atskyrimas, sprendimų apskundimo tvarkos nustatymas ir jos pakankamumas, nuostatų, suteikiančių įgaliojimų valstybės tarnautojams (darbuotojams) veikti savo nuožiūra, buvimas, vidaus kontrolės sistemos įtvirtinimas ir funkcionavimas.

9. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo procesą sudaro šie etapai:

9.1. I etapas: veiklos sričių atitikties Įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje numatytiems kriterijams ar kitiems korupcijos rizikos veiksniams nustatymas:

9.1.1. VRM administracijos padaliniai ir VRM pavaldžios įstaigos nuolat antikorpuciniu požiūriu stebi, vertina vykdomą veiklą, kaupia ir sistemina informaciją apie pastebėtus korupcijos rizikos veiksniai; VRM administracijos padaliniai ir VRM pavaldžios įstaigos sudaro ir kasmet, ne vėliau kaip iki gruodžio 1 d., peržiūri ir atnaujina jų vykdomų veiklos sričių sąrašus (Aprašo 1 priedas) ir pateikia juos VRM Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriui (toliau – KPVTS) elektroninio pašto adresu kpvts@vrm.lt PDF ir *Microsoft Word* formatu;

9.1.2. VRM administracijos padaliniai ir VRM pavaldžios įstaigos kasmet, ne vėliau kaip iki liepos 1 d., teikia VRM generaliniam inspektoriui informaciją apie jų veikloje pastebėtus korupcijos rizikos veiksniai ir motyvuotus siūlymus dėl veiklos sričių, kuriose einamaisiais metais tikslinga atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą; KPVTs įvertina gautos informacijos išsamumą, objektyvumą ir pagrįstumą, išnagrinėja siūlymus, jeigu reikia patikslina ir, apibendrinęs turimą ir gautą medžiagą, parengia ir teikia komisijai savo išvadą dėl VRM administracijos padalinių ir VRM pavaldžių įstaigų veiklos sričių, kuriose einamaisiais metais tikslinga atlikti korupcijos tikimybės nustatymą;

9.1.3. Komisija, vadovaudamasi Įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nurodytais kriterijais, atsižvelgdama į VRM administracijos padalinių ir VRM pavaldžių įstaigų siūlymus, taip pat į KPVTs išvadą, nustato veiklos sritis ir priima sprendimą dėl veiklos sričių, kuriose einamaisiais metais turi būti atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas; apie sprendimą ne vėliau kaip iki liepos 20 d. informuojami VRM pavaldžių įstaigų vadovai, kurie įpareigoja už korupcijos prevenciją ir kontrolę atsakingus asmenis (padalinius) atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą; komisijos sprendimai VRM administracijos padaliniams ir VRM pavaldžioms įstaigoms yra privalomi; korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu veiklos sričių analizei ir vertinimui atlikti VRM ir VRM pavaldžiose įstaigose Aprašo 9.2.1 papunkčio nustatyta tvarka sudaroma veiklos analizės ir vertinimo darbo grupė (toliau – darbo grupė).

9.2. II etapas: analizė ir vertinimas:

9.2.1. veiklos sričių analizė ir vertinimą atlieka darbo grupė (-ės), kuri (-ios) sudaroma (-os) VRM – vidaus reikalų ministro įsakymu, VRM pavaldžioje įstaigoje – šios įstaigos vadovo

įsakymu; darbo grupės (-ių) sudaryti nebūtina, jei VRM ar VRM pavaldžiose įstaigoje yra administracijos padalinys, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę;

9.2.2. darbo grupių skaičius priklauso nuo einamaisiais metais pasirinktų vertinti veiklos sričių skaičiaus – kiekvienai veiklos sričiai gali būti sudaroma atskira darbo grupė; darbo grupės vadovu rekomenduojama skirti administracijos padalinio, atsakingo už korupcijos prevenciją ir jos kontrolę, atstovą, o nariais – specialistus, išmanančius vertinamas veiklos sritis ir (arba) atsakingus už jas arba susijusius su šiomis veiklos sritimis;

9.2.3. VRM ar VRM pavaldžios įstaigos administracijos padalinys, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę, arba darbo grupė parengia atskirą klausimyną kiekvienai vertinamai veiklos sričiai; klausimynui parengti vadovaujamosi Rekomendacijose pateiktu klausimynu, pritaikant jį konkrečiai analizuojamos veiklos srities specifikai;

9.2.4. parengtas klausimynas teikiamas pildyti analizuojamą veiklą vykdančioms VRM ar VRM pavaldžios įstaigos administracijos padaliniais; VRM ar VRM pavaldžios įstaigos administracijos padalinys, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę, arba darbo grupė, siekdama Aprašo 5 punkte nustatyto tikslo, vertina informaciją, gautą iš veiklą vykdančių VRM ar VRM pavaldžios įstaigos administracijos padalinių, užpildžiusių klausimyną, ir pagal Aprašo 2 priede pateiktą formą parengia atskirą kiekvienos veiklos srities vertinimo aprašymą, kurį pasirašo VRM ar VRM pavaldžios įstaigos administracijos padalinio, atsakingo už korupcijos prevenciją ir kontrolę, arba darbo grupės vadovas, o tvirtina VRM – vidaus reikalų ministras, VRM pavaldžioje įstaigoje – šios įstaigos vadovas;

9.2.5. jeigu vertinimą atlieka VRM sudaryta darbo grupė (-ės), ne vėliau kaip iki kiekvienų metų rugsėjo 30 dienos einamųjų metų veiklos srities vertinimo aprašymas (-ai) teikiamas (-i) KPVTS elektroninio pašto adresu kpvts@vrm.lt PDF ir *Microsoft Word* formatu;

9.2.6. VRM pavaldžiose įstaigose sudarytos darbo grupės arba administracijos padalinys, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę, vertinimo aprašymus teikia VRM pavaldžios įstaigos vadovui, kuris ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo vertinimo aprašymo gavimo jį patvirtina, priima sprendimus dėl pateiktos informacijos bei siūlymų įgyvendinimo (pagal savo kompetenciją) ir pateikia jį vidaus reikalų ministrui; VRM pavaldžios įstaigos vadovo patvirtinti vertinimo aprašymai teikiami KPVTS ne vėliau kaip iki kiekvienų metų rugsėjo 30 dienos;

9.2.7. vidaus reikalų ministro ar VRM įstaigos vadovo patvirtinti veiklos sričių vertinimo aprašymai skelbiami VRM ar VRM pavaldžios įstaigos interneto svetainės skyriuje „Korupcijos prevencija“.

9.3. III etapas: vertinimo aprašymų svarstymas ir motyvuotos išvados dėl VRM administracijos padalinių ir įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, (toliau – motyvuota išvada) rengimas ir pateikimas:

9.3.1. KPVTS per 15 darbo dienų nuo Aprašo 9.2.5 ir 9.2.6 papunkčiuose nurodyto termino pabaigos parengia motyvuotos išvados projektą ir teikia jį svarstyti komisijai;

9.3.2. komisija supažindinama su pateiktais vertinimo aprašymais ir svarsto motyvuotos išvados projektą ir, jeigu pritaria pateiktam motyvuotos išvados projektui, priima sprendimą dėl jos pateikimo vidaus reikalų ministrui;

9.3.3. vidaus reikalų ministras pasirašo motyvuotą išvadą;

9.3.4. KPVTS per vieną mėnesį nuo motyvuotos išvados pasirašymo pateikia ją STT ir paskelbia ją VRM interneto svetainės skyriuje „Korupcijos prevencija“.

10. Motyvuotoje išvadoje siūlomos korupcijos prevencijos priemonės įtraukiamos į VRM kovos su korupcija programos įgyvendinimo priemonių planą.

III SKYRIUS

KOVOS SU KORUPCIJA PROGRAMŲ IR JŲ ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANŲ SUDARYMAS, VYKDYMO KOORDINAVIMAS IR KONTROLĖ

11. VRM administracijos padaliniai ir VRM pavaldžios įstaigos pagal kompetenciją dalyvauja įgyvendinant Lietuvos Respublikos nacionalinę kovos su korupcija 2015–2025 metų

programą, kuriai Lietuvos Respublikos Seimas pritarė 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“ (toliau – Nacionalinė programa). VRM administracijos padaliniai ir VRM pavaldžios įstaigos, kurios vykdo Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2015–2019 metų tarpinstituciniame veiklos plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 648 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2015–2019 metų tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“, nustatytas priemonės, per 25 kalendorines dienas nuo kiekvieno ketvirčio pabaigos informuoja KPVTs apie Nacionalinėje programoje numatytų priemonių įgyvendinimą ir šios informacijos pateikimą STT.

12. VRM kovos su korupcija programa (toliau – Programa) rengiama vadovaujantis Įstatymo 7 straipsnio, Nacionalinės programos ir kitų teisės aktų nuostatomis bei STT rekomendacijomis ne trumpesiam kaip trejų metų laikotarpiui. Programos tikslas – užtikrinti, kad VRM ir VRM pavaldžios įstaigos vykdytų kryptingus, koordinuotus ir veiksmingus antikorupcinius veiksmus, siekiant mažinti korupcijos mastą ir didinti veiklos skaidrumą.

13. Programa tvirtinama vidaus reikalų ministro įsakymu, ją įgyvendina VRM administracijos padaliniai ir VRM pavaldžios įstaigos. Programos įgyvendinimą koordinuoja ir kontroliuoja komisija, dalyvaujant KPVTs.

14. Programos tikslams ir uždaviniams pasiekti rengiamas jos įgyvendinimo priemonių planas, į kurį įtraukiamos VRM ir jai pavaldžioms įstaigoms privalomos vykdyti korupcijos prevencijos priemonės pagal galiojančius, korupcijos prevenciją reglamentuojančius teisės aktus, Nacionalinės programos priemonės, kurių įgyvendinime dalyvauja arba yra atsakingi VRM administracijos padaliniai ir (ar) VRM pavaldžios įstaigos, ir vidaus reikalų ministro patvirtintos priemonės, parengtos Aprašo II skyriaus nustatyta tvarka atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą. Esant poreikiui, į Programos įgyvendinimo priemonių planą gali būti įtraukiamos papildomos priemonės. Programos įgyvendinimo priemonių planą ir jo pakeitimus, atsižvelgdamas į komisijos siūlymus, įsakymu tvirtina vidaus reikalų ministras.

15. Už Programos įgyvendinimą atsakingi VRM administracijos padaliniai ir VRM pavaldžios įstaigos per 25 kalendorines dienas nuo kiekvieno ketvirčio pabaigos teikia informaciją apie Programos įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo eigą ir pasiektus rezultatus KPVTs, kuris iki kiekvienų metų sausio 15 dienos teikia apibendrintą informaciją komisijai svarstyti. Komisijos patvirtinta pažyma apie Programos įgyvendinimo eigą ir pasiektus rezultatus iki kiekvienų metų vasario 1 dienos teikiama vidaus reikalų ministrui.

16. Programos įgyvendinimo rezultatų vertinimą ir stebėseną ne rečiau kaip kartą per 3 metus atlieka KPVTs kartu su komisija.

17. VRM pavaldžios įstaigos kovos su korupcija programas rengia, jeigu šių programų rengimas nustatytas Programoje. Vidaus reikalų ministras, atsižvelgdamas į nustatytus korupcijos rizikos veiksnius, įvertinęs bendrą korupcijos situaciją konkrečios VRM pavaldžios įstaigos veikloje, gali įpareigoti šios įstaigos vadovą parengti ir patvirtinti kovos su korupcijos programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą. VRM pavaldžių įstaigų kovos su korupcija programos gali būti parengtos ir pačių VRM pavaldžių įstaigų vadovų iniciatyva. Šias programas tvirtina jas parengusių įstaigų vadovai, kurie asmeniškai atsako už patvirtintų programų įgyvendinimą. VRM pavaldžios įstaigos kovos su korupcija programos rengiamos Įstatymo 7 straipsnyje nustatytais pagrindais.

18. Jeigu VRM pavaldžioje įstaigoje yra patvirtinta kovos su korupcija programa, ji įgyvendinama pagal Programos įgyvendinimo priemonių planus, į kuriuos įtraukiamos vidaus reikalų ministro patvirtintos priemonės, skirtos Nacionalinės programos priemonėms įgyvendinti kartu su VRM ir kitomis institucijomis, vidaus reikalų ministro patvirtintos priemonės, parengtos Aprašo II skyriaus nustatyta tvarka, atlikus korupcijos tikimybės nustatymą, ir pačių VRM pavaldžių įstaigų vadovų patvirtintos papildomos priemonės.

19. Programoje ir VRM pavaldžių įstaigų kovos su korupcija programose turi būti reglamentuojama jų priemonių įgyvendinimo tvarka, įgyvendinimo vertinimo kriterijai, stebėseną,

koordinavimas, kontrolė, atskaitomybės teikimas, programos atnaujinimo procedūros, finansavimo tvarka ir atsakomybė už Programos priemonių įgyvendinimą.

20. Programa, VRM pavaldžių įstaigų kovos su korupcija programos, jų įgyvendinimo priemonių planai ir įgyvendinimo (stebėsenos) ataskaitos skelbiamos VRM ir VRM pavaldžių įstaigų interneto svetainės skyriuje „Korupcijos prevencija“.

IV SKYRIUS

TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ ANTIKORUPCINIS VERTINIMAS

21. VRM ir VRM pavaldžių įstaigų rengiamų teisės aktų projektų, kuriais numatoma reguliuoti visuomeninius santykius, nurodytus Įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, antikorupcinis vertinimas atliekamas Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 243 „Dėl Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

22. Už teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo atlikimą atsakingi teisės aktų projektus rengiančių VRM administracijos padalinių ir VRM pavaldžių įstaigų vadovai. Vidaus reikalų ministras ar VRM pavaldžios įstaigos vadovas paskiria asmenį arba administracijos padalinį, kuriam paveda vykdyti teisės aktų projektų antikorupcinį vertinimą. Teisės akto projekto antikorupcinį vertinimą atliekančiu asmeniu (vertintoju) negali būti šio teisės akto projekto tiesioginis rengėjas. Rekomenduojama pavesti teisės aktų projektų antikorupcinį vertinimą atlikti už korupcijos prevenciją ir kontrolę atsakingam VRM ar VRM pavaldžios įstaigos administracijos padaliniui arba asmeniui.

23. Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas teisės akto projektą antikorupciniam vertinimui atlikti teikia po šio teisės akto projekto suderinimo su VRM ar įstaigos prie VRM teisės padaliniu. Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas, teikdamas teisės akto projektą antikorupciniam vertinimui atlikti, turi nurodyti Įstatymo 8 straipsnio 1 dalies punktą (-us), atitinkantį (-ius) teisės akto projekte numatomus reguliuoti visuomeninius santykius. Nurodant Įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 18 punktą, būtina pažymėti, kodėl, teisės akto projekto rengėjo nuomone, teisės akto projekte numatomas teisinis reguliavimas gali paveikti korupcijos mastą.

24. Teisės akto projekto antikorupcinis vertinimas atliekamas per vidaus reikalų ministro ar VRM pavaldžios įstaigos vadovo nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis negu 3 darbo dienos. Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas parengia teisės akto projekto antikorupcinio vertinimo pažymą. Ši pažyma pridedama kaip lydimasis teisės akto projekto dokumentas ir paskelbiama Teisės aktų informacinėje sistemoje. Esant poreikiui, atsižvelgdamas į rengiamų teisės aktų projektų kiekį, sudėtingumą ir numatomų reguliuoti visuomeninių santykių specifiką ir svarbą, VRM pavaldžios įstaigos vadovas gali patvirtinti atskirą teisės aktą, reglamentuojantį teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo tvarką.

25. KPVTIS, atlikdamas vidaus kontrolę, gali vertinti, kaip VRM pavaldžiose įstaigose atliktas teisės aktų projektų antikorupcinis vertinimas, taip pat prireikus teikti pastabas ir pasiūlymus dėl VRM pavaldžių įstaigų atlikto teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo.

V SKYRIUS

INFORMACIJOS APIE ASMENĮ, SIEKIANČIŲ EITI ARBA EINANČIŲ PAREIGAS VRM IR VRM PAVALDŽIOSE ĮSTAIGOSE, RINKIMAS IR PATEIKIMAS REGISTRAMS

26. Informaciją apie asmenį, siekiantį eiti arba einantį pareigas VRM ar VRM pavaldžioje įstaigoje Įstatymo 9 straipsnyje nurodytais atvejais, per jame nustatytus terminus ir nustatyta tvarka renka asmenį į pareigas skiriantis ar paskyręs vadovas, atsižvelgdamas į Rekomendacijas dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą dėl informacijos apie asmenį, siekiantį eiti arba einantį pareigas valstybės ar savivaldybės įstaigoje ar įmonėje, arba apie asmenį, kurį į pareigas Europos Sąjungos ar tarptautinėse institucijose teikia Lietuvos Respublika, pateikimo, patvirtintas STT direktoriaus 2011 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. 2-366 „Dėl

Rekomendacijų dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą dėl informacijos apie asmenį, siekiantį eiti arba einantį pareigas valstybės ar savivaldybės įstaigoje ar įmonėje, arba apie asmenį, kurį į pareigas Europos Sąjungos ar tarptautinėse institucijose teikia Lietuvos Respublika, pateikimo patvirtinimo“.

27. Asmenį į pareigas skiriantis vadovas, siekdamas įvertinti asmenų patikimumą ir mažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę, privalo pasinaudoti Įstatymo ir kitų teisės aktų suteiktomis teisėmis gauti informaciją apie asmenį, ją įvertinti ir užtikrinti, kad jo vadovaujamoje įstaigoje ar įmonėje dirbtų tik atitinkantys nustatytus reikalavimus (apribojimus), patikimi, nepriekaištingos reputacijos vidaus tarnybos sistemos pareigūnai (toliau – pareigūnai), karjeros ir politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai, taip pat darbuotojai, dirbantys (įdarbinami) pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai).

28. Pareigų, į kurias asmuo gali būti paskirtas tik gavus ir įvertinus informaciją iš STT arba savarankiškai surinkus ir įvertinus Įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją, sąrašą VRM sudaro vidaus reikalų ministras, VRM pavaldžiose įstaigose – šių įstaigų vadovai, atsižvelgdami ne tik į Įstatymo 9 straipsnio 6 dalies nuostatas, bet ir korupcijos rizikos veiksnius, susijusius su konkrečiai pareigybei priskirtomis funkcijomis ir reikalavimais, nepaisant to, ar šis asmuo atitinka teisės aktuose nustatytus nepriekaištingos reputacijos reikalavimus.

29. Rašytinis prašymas pateikti informaciją apie asmenį STT pateikiamas ne vėliau kaip prieš 30 dienų iki numatomo asmens paskyrimo į pareigas dienos. Rašytinį prašymą STT pateikti informaciją apie asmenį pasirašo asmenį į pareigas skiriantis vadovas ar jo įgaliotas asmuo. Informacija renkama ir tais atvejais, jei asmuo skiriamas į pareigas laikinai. STT pateikta informacija apie pareigūnus pateikiama Vidaus reikalų pareigūnų registru.

30. VRM pavaldžių įstaigų vadovai privalo paskirti atsakingus asmenis ir užtikrinti, kad informacija apie asmenis Įstatymo 11 straipsnyje nustatytais atvejais ir tvarka būtų pateikta valstybės tarnautojų ir juridinių asmenų registrams. VRM šią informaciją nurodytiems registrams teikia Personalo skyrius.

VI SKYRIUS VISUOMENĖS INFORMAVIMAS

31. Su korupcija susiję atvejai ir informacija skelbiami VRM ir VRM pavaldžių įstaigų interneto svetainių skyriuje „Korupcijos prevencija“ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. 480 „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

32. Su korupcija susiję atvejai ir informacija prireikus teikiama per visuomenės informavimo priemones ir kitais įstatymų leidžiamais būdais. Su korupcija susiję atvejai viešinami kaip galima greičiau, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo atitinkamo procesinio sprendimo įsigaliojimo, įsiteisėjimo ar tarnybinio patikrinimo išvados surašymo momento arba momento, kai apie tai VRM pavaldžiai įstaigai tapo žinoma.

33. Su korupcija susiję atvejai laikomi šie atvejai:

33.1. įsigalioja nutarimas administracinio nusižengimo byloje dėl VRM ar VRM pavaldžios įstaigos pareigūno, karjeros, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo ar darbuotojo veikos, turinčios korupcinio pobūdžio teisės pažeidimo požymių;

33.2. įsigalioja sprendimas dėl tarnybinės ar drausminės nuobaudos skyrimo už tarnybinį ar darbo drausmės nusižengimą, turintį korupcinio pobūdžio teisės pažeidimo požymių, arba baigiamas tarnybinio ar darbo drausmės nusižengimo tyrimas ir nustatoma, kad asmuo šį nusižengimą padarė, tačiau nusprendžiama tarnybinės ar drausminės nuobaudos neskirti, o asmuo per teisės aktuose nustatytą terminą sprendimo neapskundžia;

33.3. įsigalioja Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimas, kuriame nustatoma, kad asmuo padarė Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo, išskyrus šio įstatymo II skirsnį, ar kito tarnybinės etikos ir elgesio normas

reglamentuojančio teisės akto nuostatų pažeidimą, turintį korupcinio pobūdžio teisės pažeidimo požymių;

33.4. įsiteisėja sprendimas, kuriuo baigiamas baudžiamasis procesas dėl asmens korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir kuriame konstatuojama, kad tokia veika buvo padaryta;

33.5. atskleidus korupcinio pobūdžio nusikalstamos ar kitos neteisėtos veikos, už kurią numatyta administracinė, tarnybinė, drausminė ar kitokio pobūdžio atsakomybė, atvejį, jeigu tai nepakenks ikiteisminio tyrimo, administracinės teisenos, tarnybinio ar drausminio nusižengimo tyrimo eigai ir gautas prokuroro arba atitinkamos institucijos leidimas.

VII SKYRIUS

INFORMACIJOS APIE PAŽEIDIMUS PRIĖMIMAS IR TVARKYMAS

34. Informaciją apie pažeidimus asmenys ar darbuotojai (toliau – pranešėjai) gali teikti VRM pasitikėjimo telefonu ir (ar) internetu (toliau – techninės priemonės) bei kitais būdais – paštu, atvykus ir kt.

35. VRM pavaldžių įstaigų vadovai privalo sudaryti galimybę pranešėjams pateikti informaciją apie pažeidimus pasirinkdami tinkamiausią teikiamos informacijos priėmimo būdą: telefonu ir (ar) internetu, arba (jeigu tokios galimybės ir objektyvaus poreikio nėra) paskelbti apie galimybę pateikti tokią informaciją naudojantis techninėmis priemonėmis.

36. VRM pavaldžios įstaigos, priimančios ir nagrinėjančios informaciją apie pažeidimus, be 33.5 papunktyje nurodytos informacijos, savo tinklalapyje privalo informuoti apie galimybę pateikti šią informaciją techninėmis priemonėmis VRM.

37. VRM administracijos padalinių ir VRM pavaldžių įstaigų vadovai privalo užtikrinti, kad informacija apie pažeidimus, atskleidžianti galimas problemas, būtų tiriama, kaupiama ir analizuojama, taip pat vertinama nustatant korupcijos veiksnius ar atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą.

38. VRM pavaldžių įstaigų vadovai ar jų įgalioti asmenys, nagrinėjantys informaciją apie pažeidimus, taip pat kiti darbuotojai, kuriems tapo žinomi pranešėjo asmens duomenys, privalo užtikrinti, kad pranešėjo tapatybė būtų atskleidžiama tik su pranešėjo sutikimu arba siekiant išvengti rimtos grėsmės viešajam interesui, ginant kiekvieną, kuris sąžiningai pasinaudoja egzistuojančia vidine ar išorine pranešimų sistema nuo bet kokių atsakomųjų veiksmų. Bet koks pranešėjas turi būti laikomas sąžiningu, jei jis ar ji turėjo pagrįstą pagrindą tikėti, kad atskleidžiama informacija yra teisinga, net jei vėliau paaiškėja priešingai, ir jei jis / ji nesiekė jokio neteisėto ar neetiško elgesio.

39. VRM pavaldžių įstaigų vadovai ar jų įgalioti asmenys, nagrinėjantys informaciją apie pažeidimus (atliekantys tarnybinius patikrinimus, tarnybinio nusižengimo ar darbo drausmės pažeidimo tyrimus), privalo ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo pavedimo atlikti tyrimą KPVTs el. paštu kpvt@vrm.lt pateikti informaciją apie pradėtą tyrimą pagal Aprašo 3 priede nustatytą formą.

40. VRM pavaldžių įstaigų vadovai ar jų įgalioti asmenys, išnagrinėję informaciją apie pažeidimus (atlikę tarnybinių patikrinimų, tarnybinio nusižengimo ar darbo drausmės pažeidimo tyrimą), privalo ne vėliau kaip per penkias darbo dienas KPVTs el. paštu kpvt@vrm.lt pateikti informaciją apie tyrimo rezultatus pagal Aprašo 4 priede nustatytą formą, pridėdami tarnybinio patikrinimo išvados ar kito dokumento, kuriuo baigiamas patikrinimo atlikimas, kopiją.

41. Informaciją pagal Aprašo 39 ir 40 punktus privaloma teikti dėl šių atvejų:

41.1. dėl viešųjų pirkimų pažeidimų;

41.2. dėl šiurkščių tarnybinių nusižengimų (darbo drausmės pažeidimų), nustatytų Vidaus tarnybos statuto 33 straipsnio 3 dalyje, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 29 straipsnio 6 dalyje ir Lietuvos Respublikos darbo kodekso 235 straipsnio 2 dalyje;

41.3. dėl šaunamojo ginklo praradimo, panaudojimo;

41.4. dėl pareigūno vardo žeminančių veikų;

41.5. dėl rotuojamų pareigūnų padarytų pažeidimų;

41.6. dėl pažeidimų panaudojant Europos Sąjungos paramą;

41.7. dėl rezonansinių įvykių, kurie sukėlė didelį visuomenės susidomėjimą.

VIII SKYRIUS INTERESŲ KONFLIKTŲ VALDYMAS IR ŠALINIMAS

42. VRM administracijos padalinių ir VRM pavaldžių įstaigų vadovai užtikrina, kad jų vadovaujamoje įstaigoje (padalinyje) būtų tinkamai vykdomos Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatos, susijusios su interesų konfliktų prevencija ir jų šalinimu. Vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovai privalo, o kitų VRM pavaldžių įstaigų vadovai turi teisę patvirtinti vidinius aprašus dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo kontrolės tvarkos.

43. Vidaus reikalų ministras ir VRM pavaldžių įstaigų vadovai arba jų įgalioti asmenys privalo:

43.1. spręsti pavaldžių asmenų nušalinimo klausimus: patenkinti pareikštą nusišalinimą, jei to nepadaryta – pačiam nušalinti asmenį; priimti nusišalinimą arba motyvuotu rašytiniu sprendimu nepriimti pareikšto nusišalinimo ir įpareigoti asmenį toliau dalyvauti klausimo, keliančio jam interesų konfliktą, sprendimo procedūrose, tuo pačiu prisiimant atsakomybę už iš to kylančias pasekmes;

43.2. nuolat kontroliuoti ir prižiūrėti, kad pavaldūs asmenys Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nustatyta tvarka ir per nustatytus terminus pildytų ir teiktų savo privačių interesų deklaracijas, atlikti nuolatinę privačių interesų deklaracijų turinio kontrolę;

43.3. pavaldžių asmenų prašymu, atsižvelgdami į privačių interesų deklaracijų duomenis, kitas nustatytas (paaiškėjusias) aplinkybes, galinčias jiems kelti interesų konfliktą, parengti ir teikti išankstines rašytines rekomendacijas, kaip darbuotojai privalo elgtis kiekvienu konkrečiu atveju.

IX SKYRIUS TARNYBINĖ ETIKA

44. VRM administracijos padalinių ir VRM pavaldžių įstaigų valstybės tarnautojų (toliau – valstybės tarnautojai) tarnybinės veiklos etikos principus, jų įgyvendinimą ir atsakomybę už jų nesilaikymą reglamentuoja Valstybės tarnybos įstatymas, Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 24 d. nutarimu Nr. 968 „Dėl Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklių patvirtinimo“, Aprašas bei kiti teisės aktai.

45. Pareigūnų tarnybinės etikos principus (elgesio taisyklės) nustato atitinkamos vidaus reikalų centrinės įstaigos vadovo įsakymu patvirtintas pareigūnų tarnybinės etikos kodeksas (toliau – Tarnybinės etikos kodeksas).

46. Darbuotojų tarnybinės veiklos etikos principus nustato vidaus reikalų ministras.

47. Kiekvienas pareigūnas privalo raštu įsipareigoti laikytis Tarnybinės etikos kodekso reikalavimų ir nuolat vadovautis šio kodekso nuostatomis. Pasirašytas įsipareigojimas saugomas pareigūno tarnybos (asmens) byloje. Tiesioginis pareigūno vadovas kontroliuoja, kaip pavaldūs pareigūnai laikosi tarnybinės etikos.

48. Jeigu valstybės tarnautojas, pareigūnas ar darbuotojas nesilaiko tarnybinės etikos, bet kuris asmuo turi teisę pateikti skundą įstaigos, kurioje tarnauja skundžiamas valstybės tarnautojas, pareigūnas ar darbuotojas, vadovui (toliau – vadovas). Vadovas turi apsvarstyti skundą ir nuspręsti, ar reikia pradėti tarnybinį patikrinimą. Skundas, inicijuotas prieš vadovą, pateikiamas svarstyti asmeniui, priėmusiam vadovą į pareigas, kuris turi nuspręsti, ar reikia pradėti tarnybinį patikrinimą.

49. Valstybės tarnautoją, pareigūną ar darbuotoją į pareigas priėmęs asmuo, gavęs informaciją, kad šis asmuo pažeidė tarnybinę etiką, inicijuoja tarnybinio patikrinimo atlikimą, tarnybinio nusižengimo ar darbo drausmės pažeidimo tyrimą. Tarnybinio patikrinimo, tarnybinio

nusižengimo ar darbo drausmės pažeidimo tyrimo metu nustatčius, kad valstybės tarnautojas, pareigūnas ar darbuotojas pažeidė tarnybinę etiką, sprendžiamas klausimas dėl tarnybinės (drausminės) atsakomybės taikymo. Vidaus reikalų ministrui ar VRM pavaldžios įstaigos vadovui nusprendus netaikyti tarnybinės atsakomybės, ne vėliau kaip kitą darbo dieną po patikrinimo (tyrimo) išvados patvirtinimo dienos patikrinimo (tyrimo) išvada perduodama Tarnybinės etikos komisijai, kuri sprendžia klausimą dėl poveikio priemonių, nesusijusių su tarnybine atsakomybe, taikymo.

50. VRM ir VRM pavaldžiose įstaigose sudaromos tarnybinės etikos komisijos, kurios, vadovaudamosi įstaigos vadovo patvirtintais Tarnybinės etikos komisijos nuostatais, svarsto valstybės tarnautojų, pareigūnų ir darbuotojų tarnybinės etikos pažeidimus. Prireikus tarnybinės etikos komisijos gali būti sudaromos ir VRM pavaldžių įstaigų teritoriniuose ar kituose padaliniuose. VRM tarnybinės etikos komisijos sudėtį tvirtina vidaus reikalų ministras, VRM pavaldžių įstaigų vadovai tvirtina šių įstaigų (jų teritorinių ar kitų padalinių) tarnybinės etikos komisijų sudėtį. Tarnybinės etikos komisijos nariais skiriami per pastaruosius 5 metus tarnybinių (drausminių) nuobaudų neturėję, nepriekaištingos reputacijos asmenys. Vienu iš komisijos narių skiriamas VRM pavaldžioje įstaigoje veikiančios profesinės sąjungos atstovas.

51. VRM tarnybinės etikos komisija:

51.1. svarsto VRM valstybės tarnautojų ir darbuotojų, taip pat į VRM kadrų rezervą perkeltų pareigūnų, VRM pavaldžių įstaigų vadovų, jų pavaduotojų ir VRM pavaldžių įstaigų tarnybinės etikos komisijos narių padarytus tarnybinės etikos pažeidimus;

51.2. analizuoja tarnybinės etikos pažeidimų padarymo priežastis ir teikia vidaus reikalų ministrui siūlymus dėl tarnybinės etikos pažeidimų prevencinių priemonių taikymo;

51.3. VRM pavaldžių įstaigų vadovų prašymu arba savo iniciatyva teikia metodines rekomendacijas ir išaiškinimus tarnybinės veiklos etikos normų taikymo, laikymosi ir priežiūros klausimais.

52. VRM pavaldžių įstaigų tarnybinės etikos komisijos svarsto VRM pavaldžios įstaigos (jos teritorinio ar kito padalinio) valstybės tarnautojų, pareigūnų ir darbuotojų tarnybinės etikos pažeidimus, analizuoja tarnybinės etikos pažeidimų padarymo priežastis ir teikia VRM pavaldžios įstaigos vadovui siūlymus dėl tarnybinės etikos pažeidimų prevencinių priemonių taikymo.

X SKYRIUS MOKYMAI

53. Mokymai tarnybinės etikos ir korupcijos prevencijos klausimais yra privaloma VRM ir VRM pavaldžių įstaigų valstybės tarnautojų ir darbuotojų mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo dalis ir yra įtraukiami į einamų metų valstybės tarnautojų mokymo planą. VRM pavaldžiose įstaigose atsakingų už korupcijos prevenciją ir kontrolę asmenų mokymus, susijusius su Aprašo nuostatų įgyvendinimu, kiekvienais metais organizuoja VRM Personalo skyrius, kuris raštu informuoja apie mokymų vietą ir laiką VRM pavaldžių įstaigų vadovus ir siūlo įpareigoti asmenis, vykdančius korupcijos prevenciją ir kontrolę, privalomai juose dalyvauti. Šiuos mokymus vykdo KPVTŠ. Mokymų vykdymui gali būti kviečiami ekspertai, kitų institucijų, įstaigų ir organizacijų atstovai.